

Abstrakt

Problematika oběti trestného činu v kriminologii

Tato práce se zabývá problematikou oběti trestného činu v kriminologii. V rámci kriminologie se oběťmi trestných činů speciálně zabývá věda viktimologie. Předtím, než viktimologie vznikla, měla oběť v trestním řízení velmi omezenou pozici. Viktimologie se zasloužila o to, že se v posledních několika desetiletích začala obětem věnovat velká pozornost. Vrcholem tendencí, které posilují postavení oběti nejen v trestním řízení, bylo v České republice přijetí zákona o obětech trestných činů. Jedním z cílů práce je uceleně popsat viktimologické poznatky o obětech trestných činů. Dalším cílem práce je přiblížit právní úpravu, která se vztahuje k ochraně obětí, a posoudit její přínosy a nedostatky s ohledem na zjištěné viktimologické poznatky. Práce se v první kapitole zabývá historickým vývojem role oběti, popisuje vznik viktimologie a předmět jejího studia. Druhá kapitola věnuje pozornost nejužívanějším typologiím obětí a dále popisuje hlavní biologické, psychologické a sociologické charakteristiky obětí. Třetí kapitola popisuje viktimizaci, a to jako újmu způsobenou trestným činem a její dopad na oběť. Čtvrtá kapitola se zaměřuje na negativní jev sekundární viktimizace a jeho hlavní původce, kteří zasazují obětem další zbytečné rány. V páté kapitole sleduje práce vývoj právní úpravy vztahující se k obětem a v poslední, šesté kapitole, práce identifikuje hlavní způsoby pomoci obětem. Z hlediska právní úpravy je speciální pozornost věnována zákonu o obětech trestných činů, jehož fungování se snaží práce zhodnotit. Takové posouzení by mělo vycházet ze znalostí nejdůležitějších potřeb obětí, které jsou popsány zejména v kapitole třetí a čtvrté. K hodnocení přínosu zákona také významným způsobem přispěla svými poznámkami organizace pomáhající obětem In IUSTITIA. Lze se domnívat, že uplatněním těchto poznatků by mohla být ochrana obětí trestných činů zvýšena.